

habereren, der ikke tjener saa mange Penge som før. Men i sidste Instans gaar det ud over Publikum. Hvis den Værdi, der bliver ansat, ikke er uforholdsmæssig høj, vil Koncessionshabereren maasse kunne staa sig ved at modtage Forlængelse af Koncessionen og forsatte Driften, men Følgen af en for høj Erstatning vil være, at han enten maa indskrænke sin Drift, køre mindre hyppig eller sørge mindre godt for Materiellet, eller ogsaa maa han sætte Priserne op. Paa anden Maade ser jeg ikke, at en Koncessionshaber, som skal forsatte Driften under de Forhold, kan bære sig ad. Det gaar altsaa i sidste Instans ud over Publikum. Det vil være i Samfundets Interesse, at Forholdet ikke løses paa den Maade, og af Hensyn dertil har et Mindretal stillet et andet Forslag, som gaar ud paa at fastholde Regeringsforslagets § 3 blot med et Par Redaktionsændringer, nemlig Tilføjjelsen af en Bemyndigelse for Ministeren til at frasalde Statens Ret til Anlægget, naar der overhovedet kan komme en Overenskomst i Stand mellem den vedkommende Kommune og Koncessionshabereren. Jeg tror, at alle Parter i Vængden ville staa sig bedst ved denne Ordning, og at det i Praksis vil vise sig betænkeligt at gaa ind paa noget andet. — Til samme Paragraf er der endnu stillet et Vædringsforslag af et Mindretal (Knudsen). Det omhandler kun de Koncessioner, som ere givne før den 20de Februar 1875, altsaa dem, hvor Staten har forbeholdt sig Ret til Anlægget. Om de andre Koncessioner, som ere givne efter 1875, udtales der intet, og da Vædringsforslaget gaar ud paa at give en ny Affattelse af Regeringsforslagets § 3, kan der, hvis det vedtages, ikke gives nogen Forlængelse af de Koncessioner, som ere givne efter 1875. Endvidere er der ogsaa den Bemærkning at gøre dertil, at Udvalget ikke kan anse en Drift uden Fornøjelse af Eneretten for heldig, men anser det for absolut nødvendigt, at en Fornøjelse af Eneretten maa finde Sted, naar Koncessionen er udløben, kort sagt, at Administrationen maa have en Haand med i Spillet, naar en saadan Sporvej skal forshættes efter den Tid, at Koncessionen er udløben. Flertallet har derfor ikke kunnet slutte sig hertil.

Jeg skal altsaa anbefale det høje Ting at stemme for de af Udvalget stillede Vædringsforslag, ligesom jeg ogsaa indtrængende anbefaler at stemme for det af et Mindretal stillede Vædringsforslag under Nr. 12.

Knudsen: Forinden jeg gaar over til at omtale de Vædringsforslag, jeg har stillet, maa det maasse være mig tilladt at gøre opmærksom paa nogle enkelte Uenigheder i Betænkningen. I Vædringsforslag under Nr. 13 staar i 4de Linie, at de i Koncessionerne „omhandlede Anlæg med tilhørende Bygninger uden Væderlag“ osv. Der skulde staa, uden Væderlag „til Eneretshaberne“, idet Vædringsforslaget gaar ud paa, at der angaaende de i dette omhandlede Sporvejsanlæg skal træffes en Overenskomst med Staten, og denne vil ganske naturlig komme til at gaa ud paa, hvilket Væderlag Kommunen eventuelt maatte komme til at hve Staten. Naar der altsaa staar Væderlag uden Tilføjjelse, bliver det noget villedende, hvorimod „uden Væderlag til Eneretshaberne“ giver den rette Form. Hvis Forslaget vedtages, skal jeg til 3dje Behandling tillade mig at stille et Vædringsforslag i den Retning. Endvidere skal jeg med Hensyn til Vædringsforslag Nr. 11 bemærke, at det er stillet af et Flertal i Udvalget, til hvilket jeg hører, men min Stilling til dette Vædringsforslag er kun den, at jeg subsidiært slutter mig dertil, idet det vilde være overflødigt i det Øjeblik mit Vædringsforslag under Nr. 13 skulde blive vedtaget.

Jeg skal dernæst gaa over til at motivere de Vædringsforslag, som jeg har tilladt mig at stille. Det første under Nr. 4 gaar ud paa en Forandring i Lovforslagets § 2, hvor der er Tale om, at vedkommende Kommune efter Forløbet af 20 Aar paa visse nærmere fastsatte Betingelser har Ret til at overtage det paagældende Sporvejsanlæg. Jeg har dertil ment at burde stille det Vædringsforslag, at Kommunen til enhver Tid har Ret til at fordrø sig et Sporvejsanlæg overdraget i øvrigt paa de samme Betingelser, som ere nævnte i Paragraffen. Jeg skal med Hensyn til dette Vædringsforslag bemærke, at det i første Række ikke er noget nyt, som jeg her har tilladt mig at foreslaa. Ifølge de Koncessioner, i Henhold til hvilke de bestaaende Sporvejsanlæg ere komne til Udførelse, have Kommunerne den Ret, at de til enhver Tid kunne ekspropriere Anlægene, og jeg tror ikke, at der foreligger nogen Nødvendighed for, at gaa bort fra de bestaaende Forhold i saa Henseende. Derimod disse havde haft nogen uheldig Indflydelse paa Sporvejsanlægene i det Hele taget, vilde der næppe have været en saadan rig Betsignelse af Sporvejsanlæg, som der for Tiden er. Det tør maasse nok siges, at navnlig de større Byer her i Landet ere